СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXX. Число 260. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 8. падолиста, 1922.

VOL. XXX. No. 260. Jersey City, N. J., Wednesday, November 8, 1922. THREE CENTS

СТРАШНА КОПАЛНЯНА КАТАСТРОФА

СПЕНҐЛЕР, Па., 6. падолиста. — Нині рано случилася тут у вуглевій копалні Рілі страшна підземна катастрофа, котра може коштувати життя кількадесятеро людий.

Катастрофу викликав. підземний вибух запальних ґазів, добуваючихся з покладів мягкого вугля. Вибух случився коло три чверти на осьму рано, і був тін так сильний, що розбудив цілу оселю. В копалні під ту хвилю працювало коло 100 людий. Почувши вибух, більшість з них стала бігти до головного виходу з копалні, щоби звідти дістатися на свіжий воздух та на поверхню. Хто не мав надії дістатися до головного шафту, той, о скільки мав притомність ума, збирав все, що мав під руками та ставив барикаду, аби не допустити отруйного воздуха та душачого копалняного ґазу.

Тимчасом на поверхні землі вибух заалярмував усіх, що могли дати якийнебудь ратунок. В одну мить коло копалні зявилися ратункові інжинері копалняного підприємства Рілі, що є властителями копалні, де случився вибух, та других копалень. Повідомлено навіть ратункові організації з Питсбурга та Ню Йорку, рахуючися з можливостю, що й вони будуть потрібні. Зараз по вибуху в копалню спустився ратунковий відділ, заосмотрений в ґазові маски для охорони перед удушеннем від отруйних ґазів та в канарки для відкривання таких ґазів.

Перше відкриттє, які зробив сей відділ, се були трупи яких 20 робітників, що погибли від ґазу на глибині яких 500 стіп під землею; вони забарикадувалися від ґазу, але сей удушив їх мимо сього. Якби місто барикадуватися, були пішли до головного шахту, може булиб вратувалися на свіжім воздусі . .

Другий відділ відкрив партію живих робітників, що просто чудом вратувалася завдяки притомности ума одного 22-літного Крейґа. Після їх власних слів, вибух случився яких 10 мінут після того, як їх спущено до роботи. Страшний гук дав їм догадатися, що се десь заломилася повала майни. Крейґ порадив їм забиратися сейчас з копалні. На щастє в хвилі вибуху двері до їх відділу були отворені, бо інакше вибух бувби їх виломив. Вони сейчас замкнули двері і ждали, що станеся. По хвилі почули вони під дверми крики людий, душених газом. Крейґ крикнув до них, що в їх комнаті є свіжий воздух. По хвилі він отворив двері, і до їх робітної комори вбігло чотирох обезсилених ґазом людий. Хлопці вискочили з комори та затягнули до середини решту. Незадовго вони привернули їх до притомности штучним віддиханнем. За якийсь час опісля Крейґ знов виглянув поза двері; він міг побачити лишень трупи та трупи й ґаз. Він сейчас вернувся і замкнув двері за собою. Не було инчої ради, хиба ждати на ратунок людий з поверхні землі.

Так вони ждали до години 2-ої сполудня. Старші робітникя почали слабнути. Ніхто нічого не говорив. Молоді молилися. Отруйний ґаз почав помало діставатися до комори. По короткій раді вони рішилися отворити двері і бігти до виходу до головного шахту, в надії, що там буде можна дістатися на свіжий воздух. Тяжкий був сей біг до свіжого воздуха. По дорозі лежали трупи, на котрі біжучі шпоталися і падали. Ґаз почав душити їх. Дехто падав, другі бігли далі. Не найшовши чистого воздуха на семім поверсі, вони побігли останками сил до шестого. Мало з них дісталося сюди, а хто добіг, сейчас падав висилений зусиллями. За якийсь час опісля надійшов ратунковий відділ.

Ратункова акція поступає ще далі. Досі добуто з копалні 29 живих людий. Над входом до копалні стоять товпи цікавих та громадки родин жертв вибуху.

МІСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ ПЛАТИТИ ЗА СКОНФІСКОВАНЕ ВУГЛЯ

СКРЕНТОН, Па., 6. падолиста. — Вуглева компанія, від котрої міські та шкільні урядники сконфіскували вчора 120 тон вугля для шкіл, не хоче починати проти конфіскаторів ніяких судових кроків.

Урядники заявляють зі своєї сторони, що шкільний округ заплатить за вугля.

ВАЖНЕ РІШЕННЄ СУДУ ПРО ЖІНКИ

ВАШІНҐТОН, 6. падолиста. — Апеляційний суд Округа Колумбія признав нині неконституційним закон конґресу, котрий установляв найнизчу робітничу заплату для робітниць в Дистрикті оф Колумбія.

Суд признав сей закон неконституційним на тій основі, що жінки нині зрівнані під кождим зглядом з мущинами й тому їм не належиться спеціяльна правна охорона.

ДАЛЬШІ ЗАКИДИ ЗНУЩАНЬ НАД МОРЯКАМИ

АНАПОЛИС, Меріленд, 6. падолиста. — Военний суд став нині розглядати дальші закиди проти морських офіцирів, що мовляв вони мали знущатися над підвладними собі моряками при помочи завдавання їм тяжких тілесних вправ.

На судді станув як дальший обжалуватель моряд Джан Ґілмер, котрий мав виступити з фльоти наслідком сикатур старшин.

ПІДВИСШУЮТЬ РОБІТНИЧУ ЗАПЛАТУ

СИНСИНАТІ, Огайо, 6. падолиста. — Фабрика мила Проктер енд Ґембел Ко. оповіщує підвисшеннє робітничої заплати своїм робітникам, а кромі сього збільшає їх участь в зисках підприємства.

Фабрики підприємства наймають коло 10,000 робітників.

ВИБУХ В КОПАЛНІ ВУГЛЯ.

В місточку Труп-і коло Скрентону, в стейті Пенсилвенії, трафився нещасни случай, що коштував життя чотирох майнерів.

В шахті вуглевої копалні, що належить до Ґадсон Ковл Ко., прилагоджувано набій динаміту, щоби пробити підземну дорогу. Вже заложено вибухову матерію в скалу, і робітники, заняті в шибі, почали відходити на бік, коли ладунок вибух з невідомої причини передвчасно. Наслідки вибуху були страшні: Чотирох робітників погибло на місци. Американські ґазети подали їх імена так: Джан Крейн, 50 літ, жив в Данморі, Па.; Джордж Биґем, літ, зі Скрентону; Джордж; Джордж Джемако(?), літ 40 з Олифанту; Віліем Морей, літ 30. з Труп.

Кромі сього вибух арештував кількох других робітників, межи ними 4 так тяжко, що лікарі не роблять їм надії на довге життя.

СТАРІ ГРОШІ.

До Ню Йорку приїхав оногді американський конзуль з міста Смирни, в Малій Азії, др. Джордж Гортон. Привіз він зі собою 30 золотих монет, вибитих ще старинним азійським царем Крезом, які Гортон відкрив десь підчас роскопків в Малій Азії. Сі монети конзуль держав в касі конзуляту, і винняв їх звідти в хвилі, коли цілий дім конзуляту підчас наступу Турків стояв в огни.

ТАЄМНИЧА НАХІДКА.

В лісі коло фарми Петра Канона на Стетен Айленд, коло Ню Йорку, найшов властитель під вербою голову старого чоловіка. Голову видно відрубано якимсь острим нарядем від тіла. Голова має сиву боробу, рідке сиве волосе, а людина на вигляд могла мати коло 65 літ. Поліція розвела слідство над загадочною справою.

ПОДВІЙНЕ САМОГУБСТВО.

На фармі недалеко від міста Виларда, в огайськім стейті, найдено в четвер трупи двох братів-фармерів, що були властителями фарми. Один брат, 60-літний Яків Свик повісився на крокві в стодолі, а його 50-літний брат Ісаак вийшов того самого дня в поле, намочив своє одінне нафтою та підпалився.

Оба браття жили разом довгі роки. Сусіди завважали послідними часами, що вони близькі до роспуки, але не могли відгадати причини.

ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПРИВАТНИХ БАНКІВ

Красін доручив совітському представникови в Парижі Скобелеву повідомити заінтересовані кола про заміри совітського уряду підготовити проект закону про денаціоналізацію тих приватних банків, в які вкладено чужоземний капітал.

НЕ ЗМУЧЕННЯ А НЕДУГА.

Перед річною конвенцією одного медичного товариства, що відбувалася сими днями в місті Пеорії, в илинойськім стейті, виголосив один др. Едвард Окснер, голова илинойського стейтового мединого товариства (щось як лікарська палата в старім краю), дуже цікавий відчит про змучення.

Зміст його відчиту полягав в тому, що хронічне (повтаряючеся) умучення не є змученнєм, у властивім значінню слова, а недугою. Недуга має бути викликана назбираннем в тілі токсини, себто шкідливої матерії, що повстає при всякій праці, а головно при напружуючій нерви роботі.

БУРЯ ЗАДЕРЖУЄ ПЕРЕВІЗ ПОЧТИ

В четвер, в ночи лютувала над Солт Лейк Сити така буря, зі снігами, що почтовий уряд мусів перервати перевіз почти літаками понад стейт Юту.

ЗА ЗДОРОВИМИ ПОДРУЖАМИ.

Суперінтендент шкіл в місті Шікаґо оголосив оногді, що шкільні власти постановили давати небувалу раду всім дівчатам, що ходять до висших шкіл в тім місті. Шкільні власти будуть радити кождій дівчині, підписати добровільне зобовязаннє такого змісту, що вона не вийде заміж за другого мущину, лишень за такого, який предложить виставлене лікарем свідоцтво здоровля. Шкільні власти будуть роздавати такі карточки з формулою обіцянки, і всі дівчата, котрі схочуть, звернуть їх підписані властям. У висших школах міста є півпята тисячі дівчат в такім віці, що власти признають за відповідне предложити їм карточки до підпису.

НЕБУВАЛИЙ ПОЧИНОК БОЖЕВІЛЛЯ.

Перед стейтовим судом в Ню Йорку поставлено в середу якогось Герберта, Плейда, обжалованого за крадіж будильника з одного великого склепу на Пятій Евеню. Обвиненого поставив перед суд один поліційний детектив, котрий стрінув його, на вулиці, як він ніс при собі вкрадений годинник. Обвинений боронився тим, що він відчуває непорну, просто божевільну охоту красти годинники-будильники, кілька разів напеться хочби келішок горівки. Він оповів далі, що хтось ударив його раз будильником по голові, та що власне від того часу почалося його божевілля. Обжалований навіть поставив на суді другого поліційного детектива, котрий посвідчив, що минувшого року стрінув він його на вулиці два рази з будильником в руці.

Суддя, вислухавши свідоцтва, не засуджував обжалованого на кару, але пустив його на свободу під умовою, що він „вибє собі будильники з голови".

ЗА 5 ДНІВ 7 ГОДИН ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

В суботу приїхав до Ню Йорку корабель „Мавретанія" з лінії Кунарда, котрий відбув дорогу зі Шербурга до Ню Йорку за 5 днів 7 годин 33 мінути. Як показують урядові рекорди, се найскорша подорож на тій дорозі від скінчення війни.

НАМАГАНЕ САМОГУБСТВО УЧЕНИЦІ.

Е. Мучніков, 14-літна учениця одної нюйорської публичної школи, дістала доґану від учительки за те, що незнала завданої лекції з ґеоґрафії. Слова учительки вразили її так глибоко, що вона сейчас напилася йодини, якої фляшчина стояла в мешканню її родичів на случай якогось зранення, тощо. Дівчина відразу впала на підлогу кляси в страшних судорогах. Учителька покликала шпитальний віз, а прибувший лікар дав дівчині лікарства, ратуючи її ще в час перед неминучою смертю. Дівчину відставлено сейчас до дому, поки не виздоровить.

ПРОМІНЯВ ЖІНКУ ЗА АВТО.

Перед судом в Сиракюзі, в нюйорскім стейті, станув Френк Вудраф, обжалований за неналежиту опіку над власними дітьми. Підчас судової росправи вийшов на верха, що діти не мають належитої опіки тому, бо обжалований продав свою матір. Було се півтора року тому назад. Вудраф проміняв жінку за авто та автомобілеві причандали. Не тішився однак автом довго, бо він не заплатив за авто залеглої рати, як до сего він був зобовязаний після „контракту" купна, і компанія форда відобрала авто. Жінка знов покинула купця, але він сим не зраджується і готов нині робити ще один такий „бизнес". Адреса жінки теж не відома, і суд лишив обжалованого в тюрмі, поки не найде жінки.

ВИБОРИ ДО СОВІТІВ В РОСІЇ.

Вибори до совітів в північних губерніях пройшли з кровавими розрухами. В Вологді відбулась справжня битва між комуністами й без партійними. Справа дійшла до ножів й револьверів. В Онотці голова совдепу був забитий безпосередно після перед виборчих зборів. Совітська преса повідомляє, що кандидати-комуністи одержують багато листів загрожуючого характеру.

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ КЛИЧУТЬ ВИБОРЦІВ ДО ГОЛОСОВАННЯ.

Союз протестантських церков в Атлентик Сиīі рішився на новий вжиток для церковних дзвонів. Він постановив, що в день виборів, дня 7. падолиста дзвони всіх церков мають дзвонити, аби пригадати виборцям, що їх обовязком є взяти участь у виборах.

УКРАЇНСЬКІ ТЕРОРИСТИ ВИБИВАЮТЬ МОСКОВСЬКИХ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ КОМІСАРІВ НА УКРАЇНІ

ХАРКІВ, Україна, 28. жовтня. — На Україні в останніх часах розгорівся політичний терор проти насланих комуністичних самодержців.

Сей терор се відплата Українців за присуди смерти, які московські большевики видають на українських повстанців.

Недавно українські терористи напали на зелізничий поїзд, який їхав з Катеринослава до Харкова і вбили в ньому 6 членів „чрезвичайки" (московської „надзвичайної" комісії для поборювання так званої „контр-революції", яка вимордувала многі тисячі невинних громадян і громадянок на Україні).

В Києві щодня вбивають українські боєвики московських комуністів, а особливо членів чрезвичайки. По убиттю большевицьких урядників їх поліція находить звичайно трупів далеко поза містом, одначе досі вона ще не вспіла вислідити добре зорганізованих українських терористів.

БОЛЬШЕВІЯ ПАДЕ ПРИ ВИБОРАХ ДО СОВЄТІВ В МОСКОВЩИНІ

БЕРЛІН, 2. падолиста. — Московські большевицькі ґазети, які прийшли сюди з Московщини, доносять, що при виборах до місцевих советів в Московщині большевики поносять щораз то більші страти.

Підчас виборів до сільських советів в губерніях: Архангельській, Вятській, Вологодській, Пермській та інших не партійні кандидати до советів побідили 70%—90% більшостю.

По містах в сих губерніях большевики силували терором виборців до голосовання на комуністичних кандидатів, але мимо терору і погроз ніде не здобули більшости. Скрізь виграли безпартійні.

Населеннє ненавидить большевиків і комуністів і вистарчить се, що кандидат є большевиком, аби виборців від нього відстрашити.

Се голосованнє накликало на большевицьких комісарів переляк, бо вони бачать, що з кождим днем тратять ґрунт під ногами. Ся страта поволи але певно більшає і більшає і постепенно та постійно наближає упадок усієї большевії.

ПІЛСУДСЬКИЙ ПРОТИ ПЕТРУШЕВИЧА

ВАРШАВА, столиця Польщі, 1. падолиста. — Польське міністерство війни вислало до „загрожених" (для Польщі) повітів у Східній Галичині, де нищать поляків українські повстанці Петрушевича, сильні відділи польської кінноти.

Польське правительство сподівається, що наслідком сього і з уваги на скріпленнє поліційних та жандармських станиць у Східній Галичині, воно в недовгому часі переможе постанців Петрушевича.

ЗАСУД СМЕРТИ ДЛЯ ЯЦКОВА

ЛЬВІВ, 22. жовтня. — Вчера вечером сидів тут в ресторані Краківського готелю редактор ґазети „Рідний Край", Михайло Яцків в товаристві кількох польських редакторів.

Вчасі обіду явився там незвісний чоловік, вручив йому лист і відійшов.

Коли відтак Яцків відчинив лист, побачив, що там є вирок смерти для нього, виданий українським боєвим судом.

Присуд кінчився словами: Смерть зрадникам!

АЛІЯНТИ ПОВІДОМИЛИ ТУРКІВ, ЩО НЕ ЗАБЕРУТЬ ЩЕ СВОЇХ ВІЙСК З ЦАРГОРОДА

ЦАРГОРОД (Константинополь), столиця Туреччини. 6. падолиста. — Аліянти відкинули домаганнє турецьких націоналістів, щоб вони усунули свої війска з Царгорода.

Вони відповіли урядови Мустафи Кемала паші, що будуть придержуватись умови з Мудані і згідно з нею якийсь час будуть ще держати Царгород у свой військовій окупації. Натомісць аліянти не перечать турецькій цивільній владі в Царгороді і не будуть мішатись до перемін, які збулись у тій владі.

Так покищо Кемал паша мати-ме тільки цивільну владу в Царгороді, а військову щойно по скінченню близкосхідної мирової конференції.

БЛИЗКОСХІДНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ЛОНДОН, 6. падолиста. — Близкосхідну мирову конференцію між аліянтами і Туреччиною відложено ще на кілька днів. Вона імовірно зачнеться 20. с. м.

Аліянти годяться, щоби Туреччину на сій конференції заступало тільки правительство Мустафи Кемала паші.

ДЕ ВАЛЕРА ЗА ПОВНОЮ НЕЗАВИСИМОСТЮ ІРЛЯНДІЇ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 6. падолиста. — Імон де Валера видав заяву, в якій каже, що він не хоче угоди з ірляндським правительством. Його метою є або повна независимість або загибіль Ірляндії.

ЩЕ „ТРЕТІЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ"

ПЕТРОГРАД, Московщина, 6. падолиста. — Большевики отворили тут четвертий конґрес третього (комуністичного) інтернаціоналу.

На отворенню большевики виступили проти засудів на вязницю на комуністів в Америці (забули виступити проти вязнення і розстрілювання тисячів соціялістів в большевії).

НІМЕЧЧИНА ВИСЛАЛА В МОСКОВЩИНУ АМБАСАДОРА

МОСКВА, столиця Московщини, Німеччина прислала сюди свого амбасадора ґрафа Брокдорфа-Ранцава, котрий тому три роки відмовився підписати версайський мировий договір.

Се перший амбасадор з Европи в Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПАМЯТАЙТЕ

НА

ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

Жертви належить слати на:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

ПОКЛИК ДО НЕГАЙНОЇ ПОМОЧІ РІДНОМУ КРАЄВИ

Читаю в часописях про боротьбу і горя наших Братів у старім краю і серце крається з жалю, а нераз і сплакати приходиться.

Я посилаю $5.00 до Вашингтону на поміч Рідному Краєви, а рівночасно кличу:

Браття! Дорогі! Не жалуйте тих мізерних кілька долярів, а шліть сейчас, кілько хто може на поміч Рідному Краєви!

Там НАШІ майно і життє дають, неописані злидні і горя переживають! А ми?! Чекаємо на готове!... Чи може без серця, на всьо байдужі?!...

Памятайте, що „хто Матір забуває, того Бог карає"! Не дозвольте проклятій ляшні неволити Рідний Край і Його Дітий! Є нас тут чи не міліон! Колиб так всі ми дали по $5.00 на поміч Рідному Краєви, то будьте певні, що за короткий час не остане там і сліду по ляшни та її пануванню.

Спішім же всі з помочию! Най не плаче Мати на нас, най не проклинає як злих, невдячних Дітий!!...

Милвил, Н. Дж., 1. падолиста, 1922.

Григорій Замойський.

ТРЯСЕТЬСЯ ШКІРА.

Американські ґазети по ріжних закутинах Злучених Держав від кількох днів уперто поміщують телеґрами з Вашінґтону, що бувший президент Злучених Держав Вудров Вилсон та бувший голова його кабінету міністрів Колбі, котрі разом ведуть спільну адокатську канцелярію в Ню Йорку та Вашінґтоні, мали приняти оборону прав суверенности Східної Галичини. Хоч з огляду на неприсутність у Вашінґтоні Вилсона та Колбі та виїзд на ряд віч представника галицького уряду американські ґазетярі не могли найти ні потвердження ні заперечення сеї поголоски, мимо сього вони вперто сю новинку повторяють, і до нас приходять від наших читачів відтинки з ріжних місцевих ґазет, які сю новинку приняли за факт.

Свідчилоби се наперед про те, що таке установленнє Вудрова Вилсона та Колбі, хочби навіть не мало ніякої рішаючої вартости для вирішення галицької справи, малоби все таки велику вартість для рокриття та розголошення в Америці фактів про страшне політичне та економічне положенне українського народа в Галичині. Видно з нього, що хоча Вилсона та Колбі належать нині до партії опозиції, все таки само їх імя має ще богато поваги серед американської суспільности, і все, що вони не робилиби, зверне на себе загальну увагу. З тої причини, якби їх піднятте галицької справи показалося справді фактом, се малоби своє значінне.

Се значінне булоби тим більше, що таким чином піднявбися оборони самостійности Галичини якраз той чоловік, котрого імя звичайно лучиться з відданнем Галичини під польську військову окупацію, яка отсе вже три роки мучить народ лячними муками. Якби Вилсон справді обняв правну оборону Галичини, то він нераз мігби засвідчити тому, які наміри мали на ділі аліянти супроти Галичини та як Польща використувала тяжке політичне положенне країни.

Польська пропаґанда в сьому краю, котра ведеться тут ріжними дорогами, відразу побачила небезпеку для польського імперіялізму, яка виникнулаби з обняття оборони Галичини Вилсоном. Польські професійні брехуни сейчас і почали кампанію проти такої можливости. Польські інформаційні бюра по місцевостях кинулися з ріжними спростованнями, польська амбасада у Вашінґтоні розписалася, якто Польща поділила вже Галичину на „воєвудства" і якто весь край буцімто зіллявся в одно з Польщею.

На польську пропаґанду нам нема що нарікати. На то біда й є, щоби з нею битися. Нато польські амбасади основані, щоби брехнями боронити польського бандитизму на українських, литовських та білоруських землях. Не нарікань нам треба, але праці. Коли ми попрацюємо, то польська горячковість нам не пошкодить, але поможе. Вона дасть нам бажану нагоду представити нашу справу американському народови та урядови. Коли на всі польські брехні українські іміґранти відповідять фактичними спростованнями, коли для протиділання брехливій польській пропаґанді „Обєднанне українських Орґанізацій в Америці" оснує бюро, яке на кожду офіціяльну польську брехню подасть до публичного відома голі факти, які представлять справу в правдивім світлі, тоді для свободи українського народа, стогнючого під польським гнетом, прийде справдішна користь. Польські найміти занюхують сю небезпеку, і вони заздалегідь скавулять. Українські іміґранти мусять сповнити побоювання ворогів.

ПАРТИЗАНСЬКА ВІЙНА В ГАЛИЧИНІ

ПОЯВА УЗБРОЄНИХ КІННИХ ВАТАГ МАЙЖЕ НА ЦІЛІМ ТЕРЕНІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ. — ВАТАГИ ПАЛЯТЬ ПОЛЬСЬКІ ФІЛЬВАРКИ, РОЗЗБРОЮЮТЬ ПОЛЬСЬКУ ЖАНДАРМЕРІЮ Й ВИРІЗУЮТЬ ПОЛЬСЬКИХ ПАНІВ ТА КОМАНДАНТІВ. — ПЕРЕПОЛОХ СЕРЕД ДІДИЧІВ. — ПОЛІЦІЯ Є БЕЗСИЛЬНА. — АКЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО ВІЙСКА. — „БУДЕМО БОРОТИСЯ ДО ОСТАННЬОГО!"

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Українсько-польська боротьба в Східній Галичині знова вступила в нову фазу. На арені цеї боротьби тепер зявилась нова сила: узброєні кінні ватаги чисельністю від 50 до 100 душ. Ватаги ці зорґанізовані на військовий лад, добре дисципліновані, заосмотрені мундурами та зброєю — в останніх днях навіть скорострілами. Вони нищать польські фільварки й постерунки, часами навіть вступають у бій з польськими військовими відділами й наганяють паніку на Ляхів. З кого саме ці ватаги складаються й яку вони переслідують ціль — про се ще нема близчих відомостей. Ясно лише одно: проти польського панування в Східній Галичині виступила нова поважна сила, з якою Ляхам не так легко буде дати собі раду.

Наводимо далі ті подробиці, які досі оголосила краєва преса про появу ватаг та про їх операції.

Перша звістка.

Власний кореспондент „Діла" подає такий комунікат:

Дня 15. жовтня о 4. годині пополудні через села Сервіри й Яцківці, зборівського повіту, пройшов **відділ добре узброєних людей.** Були вони одягнені в білі й червоні кожухи, мали **кріси через плечі, бомби й ґранати, а при боці шаблюки.** На чолі відділу їхало двоє їздців з машиновими крісами.

Населенню узброєні не робили ніяких обид. Питали лише, чи люде читають українські часописи, кидали українські відозви й радили вступати до їхнього війска. Говорили, що **вони належать до армії смерти, якої завданнем є повалити теперішню владу і знищити панів.**

Вони **напали на дідича в Яцківцях і побили його шаблями.** Потім перейшли до Жуковець, де стояли постоєм протягом двох годин, а ввечері осягнули Ярчівці, себто зелізничий шлях Львів-Тернопіль.

Місцева **поліція в панічнім страху розбіглася,** покинувши постерунок на призволяще.

Ранком з неділі на понеділок ватага дійшла до Плаучи й розправилася тут з польською поліцією, **забивши команданта й двох поліціянтів.** Війтови в Плаучи звеліли направити міст. Відтак й районі Конюх **злучилися з другою узброєною ґрупою,** яка йшла зі Збаражу на Озірну.

Поява узброєних козаків викликала **переполох серед дідичів.** Великі власники дібр повтікали з повіту, непевні свого життя. По місточках велике пригнобленнє.

По донесенням людей, які прибули на ярмарок до Зборова, їздці осягнули Поморяни й Краснопущу і заховалися в лісах. Є вісти, що ватага прямує в сторону Стрийщини. З села Нетерпинець цей відділ вислав звязкового до ґрупи, яка оперує в Залозецьких лісах.

Польські повідомлення.

Правдивість цього комуніката була того-? дня стверджена польськими часописами, в яких появились численні звіти про операції так цеї ватаги, як і багатьох инших.

„Ґазета Поранна" стверджує, що в Зборівськім повіті появилась узброєна ватага, яка веде боротьбу з поліцією. Ватага є зобґанізована на військовий лад, здисциплінована, заосмотрена мундурами та зброєю, їздить на конях і сіє пострах на Поділлю.

Нищенне фільварків і поліції.

Ватага знищила кілька фільварків, між иншими—Августівку, Яхівці, Плаучу — й дійшла аж до Дунаєва.

Рівночасно **ватага замордувала команданта поліції в Плаучі** Гловейского, а в сутичці поліції з тим узброєним відділом **загинуло двох поліцаїв.**

Дальші сліди.

„Слово Польське" також ствердило факт появи узброєної ватаги в Зборівськім повіті.

„У Зборівщині, — пише ґазета, — появилися терористичні банги гайдамаків, які в білий день розбивають людей... Банда є добре узброєна, на добрих конях і складається з 50 осіб. **Ватага напала на двір дідича Рота і на фільварок Бліхов,** а опісля втекла в сторону Бережан. У лісах **загинуло 2 поліцаїв".**

Нові подробиці.

Слідуючий день приніс ряд нових подробиць про ту першу загадкову ватагу.

Як донесла „Ґазета Поранна", дня 17. жовтня **ватага спалила фільварок Писарівку,** а опісля зникла під напором поліції та війска.

Дотепер стверджено, що узброєна ватага посувається з місця на місце, а **зіткнувшися з поліційною патрулею, оточує її, роззброює, здирає з поліції мундури, переодягається в них і переховує всі поліційні документи, щоб ужити їх у відповідну пору.**

З дотеперішніх рапортів поліції стверджено, що ця **українська військова ґрупа,** яка причинила великий переполох, **має добру зброю та муніцію.** Ватага складається з Українців зі Східної Галичини, які **добре знають галицький терен, добре маневрують,** переходять лісами вночі та оминають війско, що їх переслідує.

Дня 16. жовтня ця ватага напала на постерунок поліції (очевидно в Плаучі.—Ред.), висадила у воздух будинок при помочи динаміту, а опісля кинулась на команданта постерунку Ґловіньского (Ґловейскі в попереднім повідомленню.—Ред.) Ґловіньскі боронився завзято, а вистрілившии останній набій **упав від куль ватаги.**

Опісля ватага перейшла до с. Конюхи, пов. Бережани, де **замордовано двох поліцаїв.** Дня 18. жовтня цей відділ **знищив фільварок у Демні** й пробував дістатися до Підгаєць.

У Залозецьких лісах.

Звістка про другу ватагу, яка оперує в Залозецьких лісах, також ствердилася.

Як подається з Бродів, **у Залозецьких лісах появився відділ, який наганяє страх на польське населеннє.** Відділ посувається в напрямі давнього австрійського кордону, оминаючи села та міста.

Ватаги без кінця й краю.

Нова узброєна ватага появилася в Перемишлянщині в кількости 50 осіб на конях.

У Богатківцях, пов. Підгайці, селяне бачили новий узброєний відділ у кількости 20 осіб, одягнених инакше, ніж перша, а в Денисові якийсь відділ, одягнений у мундури Галерчиків, **напав на постерунок поліції.** Дня 17. жовтня цей відділ **напав на більварок у Горині.**

В околиці Бережан і Підвисокого появились нові узброєні ватаги.

Підгаєцька поліція доносить, що 17. жовтня коло Монастириск переїздило **кілька їздців на сивих конях.** Так саме поліція з Золочева повідомляє, що дня 18. ранком у селі Сновиці появились троє підозрілих їздців.

У Скалатськім повіті дійшло до сутички між поліцією та узброєним відділом, що складається **зі 100 осіб.**

В околиці Бродів появилася нова узброєна ґрупа.

У Галицькім повіті також звилась узброєна ватага, яка викликала паніку серед Ляхів.

Чого хотять ватаги?

Як про кількість і розташованне ватаг, так і про їх цили польська преса подає незвичайно фантастичні відомости.

Так, „Ґазета Поранна" запевняє, що одна з ватаг розкидала між селянами відозви з наголовком: **„Народня Українська Република. Перший Запоріжський полк".** Відозва мала починатись словами: **„Гей, хлопці! Хто здорового серця, ходіть з нами на польські фільварки!"**

„Ґазета Цодзенна" знов подає, що один з ранених, арештований поліцією по сутичці з ватагою в Скалатськім повіті, признався, що **ватага складається з бувших жовнірів Української Галицької Армії й має замір викликати повстанне в Східній Галичині.**

Ще одна нотатка польської ґазети подає, що зловлено одного члена першої ватаги, причім на допиті він мав виказати, що **в склад ватаги входять українські еміґранти зі Східної Гаичини, які рішені на все й будуть боротися до останнього.**

З якою резервою треба ставитись до цих всіх нібито „автентичних" виказів, видно з того, що останню звістку сама польська преса змушена була на слідуючий день спростувати. Як показалося, арештовано було не члена ватаги, а лише першого-ліпшого селянина-Українця, якого тільки підозрювали, що він має з ватагою звязки.

Ляцькі заходи.

Поява узброєних ватаг і перші успіхи їх операцій викликали великий переполох не тільки в цілій Східній Галичині, не виключаючи й Львова, але і в Варшаві.

На розпучиві крики польської поліції та жандармерії, що вона є безсильна боротися з ватагами, на поміч їй посилається до загрожених повітів війско.

У Зборівськім повіті по селах появилась польська кавалєрія.

З Теребовлі вислано на повіт швадрон кавалєрії, а команда львівського корпуса вислала в околиці Перемишля полк уланів.

Із Золочева виїхав цілий потяг кавалєрії й відмашерували сотня піхоти та відділ скорострілів, а з Тернополя також вислано сотню піхоти. Рівночасно з Бережан вирушив відділ піхоти й кавалєрії в напрямі Конюх, звідки мала початись реґулярна акція проти ватаг. Дня 18. жовтня поліція очікувала до Козова ще нових військових відділів. З Перемишля відділ уланів почав розвідку, маючи на меті окружити ватаги. Над Серет вислано відділ скорострілів для замкнення відвороту підозрілим їздцям.

У повіті Турка, понад Стриєм, усі села заняті польським війском. У селах Липа й Чорна та в околиці перебуває піхота, а в Турці полк артилєрії. Всяку свободу рухів і комунікації припинено.

Начальну команду цілої акції, що має на меті зліквідувати діяльність ватаг, обняв штаб 12. піхотної дивізії.

Ватаги гуляють далі!

Мимо цих страшних заходів, які цілою своєю вагою падають лише на мирне українське населеннє, діяльність ватаг розвивається в наміченім напрямі далі.

Польська преса вже була принесла вістку, що між Нараєвом і Дунаєвом мало прийти до кривавої боротьби між польським війском та одною ватагою. Потвердження цеї вістки ще, одначе, немає.

Натомісць удалось ствердити, що головна, перша ватага останніми днями **зросла до 100 осіб.** Ватага приховується далі в лісах, а отсе **напали вночі на Дунаїв, замордувала там кількох Поляків, а потім напала на фільварок у Конюхові.** По селах розкидано українські відозви й забрано панські коні. **Ватага має вже три скорострілі.**

Польське населеннє втікає на Захід...

Берлін, 23. жовтня.

Радянин.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

ЗАБОРОНА ІНАВҐУРАЦІЇ ВИКЛАДІВ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ВИКЛАДІВ ІМ. ПЕТРА МОГИЛИ. — ПОЛІЦІЯ БАҐНЕТАМИ РОЗҐАНЯЄ УКРАЇНЦІВ.

(Від власного кореспондента).

Давно, ще за часів Австрії, перед світовою війною, Українці заложили у Львові „Товариство українських наукових викладів ім. Петра Могили". Товариство мало за ціль через наукові виклади ширити наукове знанне серед українського громадянства.

Польща, занявши своїм війском Українську Галичину, взялася винищувати все українське життє. Ся польська акція винищування всего, що українське, не обминула й української науки. Польща дуже добре розуміє, що коли знищить висші форми української культури, коли доведе до того, що не буде української науки, української літератури, української школи, української інтеліґенції, коли на українській землі остане тільки темний, непросвічений селянин, — тоді легко буде опанувати українську землю. Тому в своїй акції винищування всего, що українське, Польща звернула таку пильну увагу на винищуванне висших форм української культури, на винищуванне української науки, української літератури, української школи, української інтеліґенції.

Львівський університет, в якім Українці за часів Австрії мали цілий ряд управнень, Польща перемінила в чисто польський, а всі українські управнення скасувала. Усунула катедри з українською викладовою мовою, прогнала українських професорів, знесла права української мави, а перед українськими студентами замкнула браму університету.

Тоді Українці хотіли заложити приватний український університет. „Наукове Товариство ім. Шевченка" оголосило відкриттє університетських курсів, але польська поліція заборонила. Тоді такі самі університетські курси оголосило „Товариство українських наукових викладів ім. Петра Могили", але польська поліція знов заборонила. Тоді Ставропигійське Братство, яке було засноване ще за часів старої Польщі і має грамоти польських королів з дозволом закладати школи й устроювати наукові виклади, — оголосило ряд наукових викладів. Та прийшла польська поліція і людий, які зійшлися на виклади розігнала.

Тоді Українці зорґанізували тайний український університет у Львові, — про який я писав Вам недавно.

Так українські пробесори і студенти, працюючи в українськім університеті, мусять скриватися перед польською поліцією, як колись перші християни скривалися перед посіпаками Нерона.

Сеї осени „Товариство українських наукових викладів ім. Петра Могили" задумало знов спробувати, чи не вдасться устроїти серію наукових викладів. До устроювання таких викладів товариство має право на основі свого статута, бо власне для устроювання наукових викладів його заложено.

В неділю, 15. жовтня, мала відбутися святочна інавґурація (відкриттє) викладів. Інавґураційну промову мав виголосити др. Василь Щурат, а потім др. Іляріон Свєнціцький мав виголосити виклад „Головні течії в духовім відродженню Галицької України".

Коли на се українське наукове свято зібралася українська громада, яка заповнила велику салю в домі Товариства ім. Лисенка, прийшла відомість, що СВЯТО НЕ МОЖЕ ВІДБУТИСЯ, БО ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ ЙОГО ЗАБОРОНИЛА.

За причину заборони польська поліція подала, що виклади не є популярні, тільки НАУКОВІ, а при тім є СИСТЕМАТИЧНІ, а на такі систематичні наукові виклади польська поліція не може позволити.

На салі зараз явилася поліція й почала розгоняти присутних, бючи їх кольбами й баґнетами. Перед будинком, де зібрані хотіли сформувати похід, поліція знов почала бити кольбами й баґнетами. Та все таки зібрані, відійшовши трохи далі, утворили похід і дійшли аж до дому „Просвіти", співаючи по дорозі патріотичні пісні. Коло дому „Просвіти" похід під натиском поліції розвязався.

Ось так при першій пробі устроїти серію українських наукових викладів польська поліція виступила проти української науки як проти найбільшого ворога.

Коли-б комусь в культурнім світі сказати, що Польща забороняє українському товариству устроювати наукові виклади тому, що ті виклади стоять на науковій висоті і є систематичні, то ніхто не повірив би! Адже Польща не посоромилася брехати перед французьким президентом міністрів Бріяном, що в Польщі є аж три українські університети!

Сю заборону польської поліції польська преса пояснює ще й тим, ніби то під інавґурацією викладів „Товариства українських наукових викладів ім. Петра Могили" мала вкриватися УНАВҐУРАЦІЯ НОВОГО ШКІЛЬНОГО РОКУ УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

Розуміється, що в очах культурного світа таке поясненне кидає ще більше пятно ганьби на Польщу.

Ся боротьба польської поліції з українською наукою найліпше відкриває ворожі наміри Польщі що-до української Галичини.

Польща так основно хоче винищити все, що українське, що навіть плеканне української науки вважає зночином проти польської держави.

Одинока відповідь на сю польську акцію винищування всего, що українське, може бути тільки БОРОТЬБА ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ української землі, боротьба за визволенне української землі з польської неволі, боротьба за державну незалежність української землі.

Сю боротьбу ведуть наші браття в краю з повним посвяченнем, не жаліючи своєї крови і свого життя.

Прага, 20. жовтня, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

НЕ ЖДІМ! БО БОРОТЬБА В ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ НЕ ЖДЕ! ВСІ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ НЕХАЙ СЕЙЧАС ЗБЕРУТЬСЯ НА РАДУ І ПРИЄДНАЮТЬСЯ ДО СЕЇ БОРОТЬБИ СВОЄЮ ЖЕРТВОЮ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ!

ПШЕНИЦЯ.

Я бачив, як пшеницю мили:
То що найкращеє зерно
У воду тільки плись — як раз пішло на дно,
Половаж навісна пливе собі по хвилі.

Привів мене Господь побачить і панів:
Мов простий чоловік там инший пан сидів,
Иншіж, задравши ніс, розприндившись ходили.
І здумав зараз я, як тільки поглядів,
Що бачив, як пшеницю мили.

Евген Гребінка.

З ДНЯ.

За хліб голодних.

Зі старого краю доносять, що недавно московські большевики привезли з Москви до Берліна а відтам вивезли до Ню Йорку 4 міліони долярів на пропаґанду.

За сі гроші тут їх аґенти хвалять таких „визначних" комісарів як Троцький, Зіновєв, Каменев і їм подібні.

Нехай робітники українські і московські в Америці і в Канаді знають, що большевицький уряд вивіз ті гроші з краю, де люди з голоду мруть або людий їдять. Замісць купити їм хліб, ґаспада шваґри Троцькі і Каменеви посилають з країни голодних до країни ситих міліони на хвальбу і славословія для себе. Нехай знають робітники в Америці, що кожде слово похвали для комісарських шваґрів — се хліб, віднятий голодним на голодній Україні і в голодній Московщині.

За хліб голодних читають в Америці похвали Троцькому і Каменеву...

Кайзер і Польща.

Дня 5. с. м. кайзер оженився вдруге в Дорн, в Голяндії. При вінчанню підписався, що він ще є кайзер.

Тогосамого дня Польща переводила у себе і на землях нападених свої славні польські „вибори" до свого славного „сейму".

Так сталось, що се було якраз в шесті роковини проголошення кайзером (в 1916 році) независимої Польщі.

Кайзер тому 6 літ зачав „незавіслу" Польщу над Віслою, а по 6 літах він вже тільки вигнанець, котрий безправно ще підписується Вільгельм II.

А та Польща, яку кайзер зачав, до 6 літ вже надулась як колись кайзер і не тільки у себе але й на чужих землях переводить свої вибори.

Але що кайзер зачне, то не має щастя.

Як пійшло кайзерове кайзерство, так і його „незавісла" Польща, що дується по кайзерськи, пійде тимисамими слідами.

Бо всякий твір ненатуральний гине.

Чи остання парада?

Німці перед відступом з Франції дуже стріляли.

Таксамо дуже стріляли поляки перед вістcovered з Киева.

А тепер дуже стріляють большевики на параду свого 5-літнього самодержавного царствовання в Московщині і на Україні.

Сей грім гармат також перед відступом.

Відступати мають большевики.

Куди?

Нікуди, бо ніде їх не хотять. Ані на схід, ані на захід, ані на південь ані на північ. Хиба у діл, під землю, або вгору, над землю. Під землю можуть піти, як вернуться до пороху при помочі самовбийства, або як їх туди другі запакують, а над землю, якщо втікнуть літаками, або коли їх підсадять у воздух.

В усякому разі відступ большевії наближається; наближається з кождим днем.

Теперішня парада може вже остання...

Кождий комісар з жалем і страхом питається у себе:

Чи будуть ще шесті роковини народження большевицької „держави", чи може сьогорічні вже останні? І чи може тому вони й такі парадні?

НЮ ЙОРК, Н. Й.

I.

Свято Першого Падолиста.

Одну дуже слабу сторону має нюйорська українська громада, а то: завелику християнську скромність. Ся прикмета характеризується в тім, що рідко коли появляються з Ню Йорку дописі про народну роботу в тій громаді. А з того виходить шкода і для народної справи, бо на зверх виглядає, неначеби в Ню Йорку люди спали.

А воно в дійсности так не є. Навіть противно. Дехто каже, що нема ні одної нагоди, якої Нюйорчани не використалиби. Так на приклад сейчас по Конгресі відбулося в Ню Йорку справді величаве віче, на котрім промовляв Д-р Осип Назарук і своєю незвичайно річевою промовою неодного слабодуха піддержав та заохотив до дальшої витревалої праці — але світ про се віче не знає. І ще зібрано тоді около 800 дол. на фонд негайної допомоги — разом з попередними буде вже з тисячка, але й про се ніхто не пише. Дехто каже, що се лінивство до писання або просте недбальство, але провідники кажуть, що се скромність...

Ну, нехай буде. Але тим разом треба зломити сю чесноту і похвалити Ню Йорк перед світом за його справді величаве свято Першого Падолиста, яке відбулося таки в середу першого падолиста. Лише, що троха люди спізнилися, бо прийшли о годині чверть до девятої, замісць о осмій, і не прийшли всі, лише вибранці.

Але зате настрій був не лише патріотичний, але дійсно родинний. Український Хор відспівав гимн американських Українців „Далека Ти а близька нам" і тим відразу підняв настрій публики. Сейчас потім виголосив Д-р Л. Цегельський високо патріотичну промову з нагоди хвилі. Бесідник був сам наочним свідком та творцем подій дня першого падолиста 1918 року, тож мав що розповісти публиці. І публика слухала з запертим віддихом. А потім співав Український Хор під проводом талановитого свого диригента Теодора Онуфрика патріотичні пісні, як: „Ой гук! мати, гук", та „До України" (Кишакевича). Пісні були віддані бездоганно, бо члени Українського Хору таки працюють над собою. Пані Юлія Шустакевич зі своїми солями і панна Віра Стеткевич, молода артистка-пяністка дали пізнатися ще раз нюйорській громаді своїми талантами.

Кульмінаційною точкою був сценічний образок Івана Франка: „Великі роковини", відданий з повним зрозумінием ідеї паном М. Шустакевичем. Се перший раз мали Нюйорчани нагоду видіти сей архитвір Франка. Публика вважала на кожде слово чарівної поезії з запертим віддихом і мож дійсно було чути, як муха бренить... Український Хор відспівав ще дві патріотичні пісні, а то: „Ой не нам тай не нам в кайданах хогити" та стрілецьку пісню „Ой видно село", яку також щойно перший раз мала нагоду почути нюйорська публика.

На кінци живий образ. На переді станули українські Скавти, позаду дівчата в народніх строях, далі селяни та робітники. Піднесено український прапор, а старшина галицької армії п. М. Воробець відчитав торжественно Маніфест Української Національної Ради з дня 1. падолиста 1918 року. Полилася пісня „Ще не вмерла" і „Не пора" і скінчилося перше свято Першого Падолиста в нюйорській громаді.

Після рішення Українського Конґресу у Филаделфії тиждень около першого падолиста призначений на збірку для Рідної Школи в Галичині. Згідно з тим рішенням розпочалася збірка вже підчас самого свята. Українські дівчата припинали кождому гостеви синьо-жовту кокардку і збирали добровільні датки до пушок.

Свято і збірка були влаштовані заходом орґанізації Ліґи Горожан та Ветеранів, яка від минулого року дає провід в народній роботі в Ню Йорку.

С. Д.

II.

Збірка на Рідну Школу.

День осінніх цвітів на Рідну Школу пійшов одсить успішно. Зрана около десятої години зібралися дівчата в Інформаційнім Бюрі; розібрали цвіти і пушки та пійшли за збірками. Збирали лише на семій улиці коло церкви.

Дівчата не жалували труду і вже до першої години сполудня зібрали $58.03.

Наші нюйорські дівчата заслугують на признаннє за витривалість і точність у виконуванню наложених обовязків.

Панна Тимцюраківна і Стефанія Абрагамовська постаралися ще в суботу о цвіти.

До збірки в неділю рано прийшли і зібрали: п-на Йосифа Савіцька $17.26; п-на Марія Давидів $15.00; п-на Ольга Кирчівна $7.11; п-на Петронеля Ваґнерівна $11.55; п-на Марія Кирчівна $7.11.

Вечером на представленню тов. „Вільність в Америці" занялися збіркою п-на Стефанія Абрагамовська і п-на Йосифа Савіцька.

Почавши від 7-мої до 11-тої години вечером ті дві панночки стояли з цвітами в дверях, та у кого могли, то брали. Межи 3-тим а 4-тим актом сказав кілька слів у справі Рідної Школи Ст. Дембіцький та завізвав до складки на Рідну Школу присутних гостий.

Труд був не надармо, бо п-на Стефанія Абрагамовська зібрала $22.00, а п-на Йосифа Савіцька $24.05, що робить загальну суму за цілий день $104.08.

Колиб кожда громада в Америці в сей сам спосіб поступила, то наша Рідна Школа в Галичині була би в ліпшім положенню як тепер.

Тому я кличу всі громади в Америці: Не забувайте, що в школі наша будучність і поможіть Рідній Школі в Галичині!

С. Дембицький.

ЧУЖОЗЕМНА ЖІНОЧА ПРЕСА В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

„Секція преси і пропаґанди" при Українськім Жіночім Союзі у Відні розіслала до ріжних жіночих часописів протест проти переслідувань українських жінок і жіночих орґанізацій в Галичині, Буковині та в Совітській Україні, ухвалений на внесок п. О. Залізняк та п. А. Жук на зборах, скликаних в цій справі Українським Жіночим Союзом у Відні, дня 4. мая с. р. До протесту Українського Жіночого Союзу прилучилася „Національна Рада Українських Жінок", „Українська Секція Інтернаціональної жіночої Ліґи мира і свободи" та Гурток Студенток".

Протест, сей появився на шпальтах ріжних жіночих часописів, з яких згадаємо в першій мірі ті, що помістили його в цілости, або зреферували з прихильними замітками редакції: Швайцарський двотижневик „Schweizer Frauenblatt" з 26. серпня передрукував всі резолюції, передаючи докладно перебіг зборів. Так само в цілости появився цей протест в 7. числі журналу литовських жінок „Moteris" (moteris — жінка), що виходить в Ковні.

Редакція „Moteris" заявляє, що всі литовські жінки, яким добре відома ворожа господарка у Вильні, добре розуміють і горяче співчувають українським посестрам.

Орґан швайцарського суфражистичного Союза, женевський двотижневик „Le Mouvement Feministe" реферує в 146 ч. з 25. липня зміст резолюцій з допискою, що і вони з свого боку протестують проти всякого рода переслідувань, звернених проти жінок та жін. орґанізацій за їх громадянську роботу.

Болгарський двотижневик „Женски Глас", що виходить в Софії, передає (в ч. 20. з липня с. р.) зміст бюлетину „Секції преси і проп." з приміткою, що болгарські жінки радо прилучаються до протесту українських еміґранток, бо вони розуміють, що то значить бути в неволі у сусідів. Згадати належить, що „Женски Глас" помістив був також протест галицького жіноцтва в справі розвязання жіночого зїзду у Львові.

Офіціяльний бюлетин Міжнародньої ЖЖіночої Ліґи Мира і Свободи за місяць серпень с. р. присвячує прихильну згадку протестови українських еміґранток, а рівночасно горячо відкликується на поклик Української Секції Ліґи в справі допомоги Голодній Україні. Є вістки, що поодинокі національні секції Ліґи збирають грошеві датки на цю ціль.

Як бачимо, наші сестри, які опинилися на еміґрації, використовують свій побут на чужині, щоби через звязки з міжнароднім жіноцтвом дати матеріяльну і моральну піддержку рідному краєви.

Вячеслав Будзиновський.

ПЕРЕВЕРТНІ.

Оповіданне з середини 16-сотих років.

(16)

— Без неї не піду, не годен! На ґалєру не верну, не годен!

Думав і думав, як би то і волю здобути і бранки не лишити, але не годен був вигадати нічого путнього. Для дівчини мусів вертати, але вертати не думав...

Нараз затупотіли коні. Ватага верхових Турків їхала в сторону Варни. Їхали поволи. Попереду мабуть якийсь великий богач, або високий достойник.

— Хто то? — спитав того, що їхав позаду.

— Ти, бачу, якийсь сторонський, коли не знаєш, що то баша.

— Баша?!

В голові Пятницького нагло блиснув цілий плян. При помочи баші міг би і себе висвободити і бранку дістати.

— Я саме до баші, — сказав. — Важне і пильне діло. Скаже йому се.

Турок почвалав до баші. Баша зупинився і дожидав незнакомого.

— Хто ти і чого напастуєш мене на дорозі? — спитав баша.

Пятницький досить довго жив з Татарами і Турками, щоби заволодіти їх мовою. Віддав належний такому достойникови поклін і промовив:

— Кажи, башо, твоїм людям відступити пару кроків на бік, Про се, що маю тобі сказати, покищо, лиш твоє ухо може чути. Потому, як вийде що з того, то про мене, можеш і прочим сказати.

— Говори! — візвав баша, коли його товариство само відступило.

— Розкажу короткими словами, бо час наглить. Я поневолі попав у руки ушкалів. Щоби підготовити собі побіг, я поводився так, що вкрав довіре їх отамана. Як запевниш волю мені і моїй донці, котра також в їх руках; як лишиш при мені се, що моє, невеличкий гаманець гроша і як даш мені один процент з добичі, до котрої не числю ні кораблів ні невільників, то віддам в твої руки ґалєру з ушкалами і корабель з невільниками, який вони забрали якомусь купцеви.

— Де вони?

— Насамперед скажи, чи годишся на мої умови? Кождий инший зажадавби о много більше.

Баша поміркував хвильку. Інтерес, будь-що будь світлий. Він і так через своє недбальство попав був у неласку великого везиря. Таким подвигом, як спійманнє ґалєри ушкалів, та ще з такою добичию, спас би своє становище, ще й може горло.

— Згода! — сказав. — Де вони?

— Маєш під рукою дві ґалєри?

— Маю чотири.

— Ще ліпше. Нехай дві зараз... але зараз відійдуть до Екрене і ґалєрі, що з менщим судном надпливе від полудня, відітнуть утечу на схід. Моє судно, котрим верну на ґалєру, зараз за сим лісом. Я там бачив ще три рибальські судна. Нехай три з твого товариства підуть за мною, але так, щоби мої гребці не бачили їх. Як я відчалю і буду так далеко, що з мого судна тяжко буде доглянути менше судно, нехай один з тих людий в однім човні пуститься за мною в такій віддали, щоби мене не стратити з очий. За ним нехай таксамо пуститься другий, а за другим третий. Сей третий буде провідником для твоїх других двох ґалєр. Вони загатять ушкалам дорогу на південь і південний схід. Я буду на корабли здобутім ушкалами. Їх головна сила на ґалєрі. Ти мого корабля не займай, поки не справишся з ґалєрою. Коли ґалєру заатакуєш, я з моєю донькою перенесуся на човен. Тоді бери й сей корабель.

— І я ліпшого пляну не вигадавби, Чи ще маєш що сказати?

— Я справді маю пістолю і кинджал, але як верну на ґалєру, мушу віддати, бо я невільник. Дай мені дві пістолі і пару кинджалів. При їх помочи зроблю на корабли бунт невільників. Але аж в хвили, коли удариш на ґалєру... Може не віриш мені, то не віддавай. Але як буду мати пару ножів, то діло піде лекше.

— Вірю тобі. Маєш!...

Баша виймив зза пояса одну пістолю і дав Пятницькому. Другу пістолю і пять кинджалів взяв від своєї дружини. Все те Пятницький спрятав у ногавки. Баша відрядив трех Турків і вони з Пятницьким щезли в лісі.

Пятницький еще

Пятницький підплив під ґалєру. На її краю стояв другий заступник отамана.

— Отаман спить? — спитав Пятницький.

— Спить. Зараз іду збудити його.

— Міркую, що не треба. Ми й так вже маємо його приказ. Казав, що як лиш верну, рушимо на Екрене. Нехай він спить, ми рушаймо. Я лиш здожу на ґалєрі гроші, які взяв за ясир і піду на тамтой корабель, приготовити партію бранців, яку маємо спродати в Екрене.

— Добре...

Пятницький пішов на ґалєру, але гроший не лишив там. Навпаки, ще й свої забрав і казав завезти себе на другий корабель. Затер руки з вдоволення.

— Як запізно збудиться, то й гроші за бранців прилипнуть до мене.

— Чи ти вже надумалася? — спитав дівчину. — Як згода, то ще нині будеш вільна...

Слово „вільна" так збентежило і урядувало дівчину, що вона кинулася йому на шию.

— Отже до роботи!

Всі мужеські бранці були повязані. Привязані по два до купи, лежали покотом. Тепер ніхто не пильнував їх. Пятницький добув з ногавок кинджали і дав їх дівчині.

— Підсунься до повязаних, розбуди першого, розітни його пута і дай йому ті ножі. Скажи, що як почують вистріл, то нехай кинуться на службу судна. Лише нехай уважають, щоб не чепились мене, бо всьо попсують. Дам тобі знак, коли маєш встати і все бути за мною. Тоді також бранці нехай будуть готові.

Став неспокійно ходити по мості і роззиратися. Силкувався зором пробити пітьму ночі. Нараз здрігнувся. В напрямі, в якім плили, побачив дві неясні зіроньки. Озирнувся взад, те саме. То були світла турецьких ґалєр. Лише той міг вже тепер доглянути їх, хто знав, що вони мусять показатися. Пішов до отамана корабля.

— Кажи зараз спустити човен. Мушу на ґалєру, до отамана. Наближаємося до Ердене. Він приказав, щоби я тоді прийшов до него. Маю також приставити йому одну бранку. Отаман приказав спустити човен. Пятницький прикликав рукою бранку.

— А то що?! — скрикнув командант, дивлячися в сторону Варни. — Два світла... Розходяться... Може то польованнє на нас? Одно світло щораз близше нас, друге начеб забігало нам курс від сходу...

— Случай... Ніхно не бачив нас...

— Таки так, як я кажу. То погоня. Треба заалярмувати ґалєру.

— Я заалярмую!

Команданта похиленого над поручем корабля Пятницький пхнув так сильно, що він лише крикнув і коміть головою бовтнув у воду.

— Скачи в лодку! — шепнув до дівчини. — Я за тобою.

Дівчина побігла на другий бік корабля, де була присилена лодка. Він за нею.

— В лодці ушкал...

— Не бійся! То весляр. Живо!

Дівчина зсунулася з корабля. Ушкал в лодці ще й поміг їй і посадив на лавочку. Пятницький добув зза пояса пістолю і скочив за дівчиною до лодки.

— Хтось впав у воду — сказав йому весляр.

— І ти підеш за ним! — відповів Пятницький.

Гукнув стріл і весляр пішов на дно моря.

В сій хвили на корабли счинилася метушня. То бранці кинулися на ушкалів. Ракета з одної турецької ґалєри дала знак до атаку.

— Нехай бються, — сказав Пятницький. — Ми твікаймо щоби й нам не дісталося.

Вхопив весло і став гребти. Коли причалили до берега, надігнало ль якесь судно. Плило відси, де стояла одна турецька ґалєра.

— Гей, ти! — залунало від судна. — Стань, бо стріляю!

Пятницький перестав гребти. На тім судні був баша. Мабуть боявся, що його ґалєрі може не поталанити, отже волів на березі дожидати кінця бою. Пятницький пізнав його.

— Правда, що я добре всьо зробив?! — крикнув Пятницький до баші. — Ти вдоволений?

— Ти той, що спродав мені своїх товаришів, хоч кажеш поневільних?

— Тойсамий...

— Твою задачу ти добре зробив. Але нагороду дістанеш, аж возьмемо їх. Тоді безпечно дам тобі твою пайку. Зажди тут, аж всьо скінчиться.

— Може би ми не ждали на ту заплату, але спасалися бігством? — замітила бранка. — Хто знає, що з всего того вийде. Турки химерний народ. Ще готові й тебе чепитися, хоч тепер ти їх спільник.

— Нічого боятися, — відповів Пятницький. — Моя пайка з добичі буде не абияка, бо на ґалєрі великі скарби. Шкода лишити Туркам.

Вони і баша причалили до берега, де дожидали кінця бою. Кінець прийшов скоро. Побідили, очивидно, ґалєри баші. Отаман ушкалів дістався живцем в його руки. Радість баші була безконечна, бо спійманий ушкал був дуже небезпечною птицею, на котрих вже кілька літ полювали ґалєри падишаха і не могли вполювати. З вдячности баша запросив Пятницького, з його, як гадав, донькою на свою ґалєру, щоби не потребував пішки іти до Варни, чи платити за коні. Ще на ґалєрі оцінив дуже совісно всю добичу і виплатив Пятницькому його пайку. Коли причалили до Варни, баша казав своїй службі винайти для Пятницького як найпоряднійший заїзд і розпращався з ним.

Пятницький був неначе в семім небі. Із довголітної неволі вихопився, і... не сам, а з такою красавицею. Вона ні в першій хвили, ні пару перших днів не здавала собі справи з того, що з нею сталося: де вона і що з нею діється. Відколи попала в татарські лика, уявляла собі свою долю, свою будучність о много, много чорнійшою, ніж справді бував полон таких гарних дівчат. Для неї вже те було страшне, що більше не побачить ні батька, ні мами; що взагалі буде жити відгороджена від того світа, в котрім виросла, котрий так любить, в котрім доси так весело, так щасливо жила. Вона знала, як живуть турецькі жінки. Для вихованої на волі таке життє уявлялося як життє в досмертній тюрмі. На добавок в тій тюрмі буде її поневіряти Бог знає який Турок. Навкучиться одному, то піде до иншої тюрми, на поневірку до иншого, також Бог зна, якого Турка. При свідомости всего того, що їй, як гадала, грозило; що вона котилася в страшну пропасть, вона була також свідома, що від всего того найстрашнійшого спас її той що тепер цілує, пестить і голубить її. В першій хвили вона й не подумала, що має право опертися йому. Вона вже й так стратила була всяку власновільність, а він був її добродій і спаситель.

Аж по кількох днях, в міру, чим дальше були за нею страшні образи неволі, коли морочили її тоді, коли її везли на торг; коли та чорна будучність, на яку була приготована, перестала панувати над всіма її думками і стала тілько споминoм, начеб се їй лише снилося, вона стала питати себе:

— Чим моє життє ріжниться від тої страшної будучности, від котрої спас мене той... мара його знає, хто він?! Тепер я так само далеко від матінки і всего світа нашого. Заздрісний до безтями не пускає мене на світ божий і держить в хаті таксамо, як Турок держав би в своїм гаремі. І таксамо не вінчана, як би то було з Турком. До нині не знаю, хто він, звідки родом. Я лише предмет роскоші якогось пройдисвіта, ще й старого, споневіряного, спотребленого... поки не навкучуся йому.

— Ти плакала, — спитав Пятницький, коли раз вернув з міста. Чи що сталося, серденько?

— Нічого не сталося. Нагадала собі тата й маму.

— На що тобі тата й маму, серденько, як маєш мене?

— Тож то...

(Дальше буде).

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

Аркадій Аверченко.

КІНСЬКА КУРАЦІЯ.

— Ось папіроси. Ось сірники. Ось вино, куріть, пийте і слухайте.

Інжинір Берегов сказав:

— Ваш торжественний вигляд і тон ляхає мене. Що це вам прийшло в голову, витягати мене з ліжка серед ночі і кликати до себе? Що воно значить? Невжеж збираєтеся писати передсмертне завіщання?

— Берегов! Знаєте, чому я призвав вас до себе в ночі? Тому, бо ви чоловік без пересудів.

— Воно правда.

— І ви можете серіозно вислухати те, що вам серіозно скажуть.

— І се правда.

— І ви не будете пхикати і плакати, а приймете кожду вістку, як слід мущині.

— І це правда.

— Ну, так ось мій любий, розумний, спокійний друже: я порішив вмерти.

— Гм!

— Ви мабуть сказали: гм! Що воно означує — дивно?

—Ні, так собі. Це голосний висказ тихого роздумування.

— А як ви думаєте?

— Думаю я тепер так: ось чоловік, який порішив твердо скінчити рахунки з життям. Відраджувати йому буде і смішно і глупо і безуспішно.

— О, Берегов! Як ви все розумієте і як з вами легко — закликав хазяїн, стискаючи руку стоїчного гостя. Ви зараз пізнали мою залізну рішучість і всю неможливість попороту.

— Ну, щеб не пізнати! Відразу видно. Тепер кажіть, чого вам треба від мене.

— Пригадую собі, ви говорили якось, що у вас є отруя, куплена вами у знайомого фармацієта. Її ця отруя вбиває мабуть скоро і без болів.

— Є, правда.

— З ви... моглиб мені її дати?

— Дам. Чомуб не дати!

— Ви справжній друг, Берегов!

— Ну?

— Можете завтра рано прислати?

— Можу. Вже все?

— Все. А ви така чудний чоловік... Поражаючий! Другий старався би відрадити, просив би пхикав...

Берегов бистро поглянув на хазяїна.

— А може ви й хотілиб в глибині душі, щоби я... вас... розрадив?...

— Сохрань Господи! Рішено, так рішено. Гляньте в мої очі... видите? Можна такого чоловіка розрадити?

— Ні! Даром і трібувати.

— Спасибі, Берегов.

Берегов закурив папіроску і розпрестя вигідно на канапі. Глянув перед себе і процідив крізь зуби:

— Куїнджі?

— А презгарна отсе у вас картина — Куїнджі?

— Так. Я її дуже любив.

— Треба буде захопити зі собою, як вертати-му домів.

— Як це... захопити?

— Так звичайно, возьму. У вас, здається, нема насліднків?

— Ні — всміхнувся хазяїн. — Безнаслідна спадщина.

— Ну ось! і я возьму. Можна?

— Берiть! Навіщо вона мені? Завтра рано буду вже куском мертвого мяса.

— Розуміється. Я і прибор до писання возьму. Хоч у мене кімната не яка там, а все такий хай в ній бодай прибор до писання красується. Це ясліс?

— Ясліс.

— Возьму... Гарні папіроски... А позвольте, я заберу цілі пуделко, а вам до завтра оставлю, пять штук, Вистарчить?

— Ах надто.

— Спасибі! Зa одним заходом вже й папіросниці захоплю. Якраз наші букви схожі: ви — Білевич, я Берегов.

— Зажди́ть!... Ця папіросниця для мене дорога памятка.

— Ну, тік шож? В доповину зі собою чей не положите?

Воно ніби так... Але не золота папіросниця. Чотириста рублів коштувала.

— Ну, і гарно!

Замовкли.

— А отрую як думаєте брати? — спитав зацікавлений Берегов. — В ліжку чи сидячи за столом?

— Бог зна, які ви завдаєте питання! — замітав невдоволений Білевич. Вам чейже вже однаково.

— Справді! — відповів Берегов. На віщо я й питав? Так от сам язик повернувся. А ви знаєте, як ії брати?

— Кого?

— Отрую.

— Ні. Невжеж є на це спеціяльні приписи?

— Так. Найменше мук. Розпустити на дві треті водою і випити одним душком. Зараз і повалітеся, ніби скошені.

— Спасибі.

— Мало за що.

— Може поговоримо про що инше?

— А вам отсе немиле? А я думаю, як вже ви порішили, так однаково.

Берегов подовів, покурив, опісля тихо встав і, не поспішаючись, запустив руку в бічну кишеню хазяїна.

— Що ви це?

— А? за грішми. Хочу поглянути, скількі у вас грошей.

— Який же ви чудний... Навіщо вам це?

— Взяти, хочу.

— Так не тепер же, Господи!

— Ви здеперовані. Це вірно. Чому не тепер? Чейже вже нині в вас нічого не будете купувати.

Скільки тут? 800! Гарно, Перстень дайте також. І так сторож анатомічної клініки своєне його завтра. Краще вже мені.

— Слухайте, Берегов... Мене трохи дивує ваше... ваше... холоднокровність, з якою ви...

— Ну, ось! Недавно сам любувався, що я чоловік без пересудів, а тепер йому жаль стало 800 рублів...

— Мені не жаль, а тільки... ніяково.

— Ну, гарно! Не буду вже, не буду. Про щож з вами говорити? Ось на другий тиждень премієра в опері — але вас вже воно не цікавить.

— Зза чого не цікавить?

— Во прецінь завтра рано скапуститесь, як то кажуть, чого же вам...

— Ви циник, Берегов.

— Як би не був циніком, не діставби від мене отруї... А я ось такий чоловік: „Дай!" — „На!" Ось такий я чоловік.

— Ну, доволі вже про ту отрую.

— Вспокійтеся! На треба розгорячуватися. Поговоримо на иншу тему... Гарне у вас мешкання. Що платите?

— Півтора сотки.

— Квартально?

— Ні, місячно.

— Давно платили?

— Минулого місяця. Я з гори плачу.

— Білевич! чудесна гадка! Ось я нещасний, бідний халупник можу зажити, гей князь. Передайте мені контракт. Я замешкаю в отсих комнатах.

— Можна — кисло сказав хазяїн.

— От вам і дяка! Чудесно устроюєсь! Кабінет оставлю, так як є; гостинну віддайму кому небудь; а з тої пустої комнати зроблю чудо куток!! Отсі отомани поставлю в углах, тут у мене буде постумент, скрізь порозкидаю подушки, а під ноги покладу наново медведя.

— Ви... і з умельбовaнням хочете взяти моє мешкання?

— Ну, а якже! Не всунуть чейже його вам в труну!...

— Ах, яке це буде життя! Та й біблїотека у вас — серце радується! До тисячі книг буде?

— Близько півтора тисячки.

— Чудово! Буду розвалюватися на отомані, читаючи Діма, Чехова чи кого там — потягати винце... До речі! Пивниця у вас в порядку?

— Шампанського мало. А так червоного, старої мадери, угорського — назбирається до вісімсот фляшок.

— Білевич, серце! Я готов заціловати вас за те все, що ви для мене робите. Дістаю мешкання, пивницю, біблїотеку — защо? за фляшечку білої течії!

— Гарно... Але тепер полишіть мене самого — хмурно пробурмотів хазяїн, погадавочи кудись в сторону.

— Добре, добре. Тільки ще одна остання просьба. Сядьте ось тут за бюрко і пишіть: „За продане інжинірови Берегову мою комнатне умеблювання і переданий контракт сім тисяч рублів готівкою одержав". Порозуміли? Це, щоби опісля по вашій смерти ніхто не мав до мене претенсій...

— Мене вражає ваша спекулятивність в... таку хвилю.

— Чудак ви! Вам то добре — випили плящинку отруї і готово, а передї мною лежить ще цїле життя! Требаж якось уладитися! ..Це перський килим?

— Перський.

— Гарно. Тільки знаєте що? Мені, правду сказати, невидона сила тої мікстури... А от у вас перед смертю появляється рвоти...

— Ну?

— Килим можете мені повалати. Слухайте, Білевич серце, о що я вас попрошу... Ну, не кривіть так лиця. Вам чейже вже однаково.

— Чогож вам ще від мене треба?

— Трійтеся поза домом, добре? Єй Богу, вам однаково, а мені менше клопоту. Подумайте, як буде гарно: за одни кінці міста підіймають мертвого чоловіка Білевича, продавшого свое мешкання і всі земні блага інжинірови Берегову — на другім кінці міста інжинір Берегов входить в чистенькі умебльовані комнати і починає в них жити, як король... Інжинір лежить на теплім отомані, читає Діма, курить папіроси — мертвого головка підіймають на вулиці, везуть в трупарню.

— До чорта трупарню! — закричав Білевич, скреготячи зубами і витріщуючи світлїе очхо. Я вмру дома.

— І з дому все таки потащуть в трупарню... Коли самовбійник, так треба різати тіло. Що воно такі і як? Або вам все вже не однаково? Я буду в вашім мешканню пити ваше вино, спати на вашій мягкій постелі — а в голі, з нумером на нозі, будете лежати в сирій трупарні поруч посиніого хлопчики з відрізаною головою і одутлого безіменного пяниці, що здох від „деліріюм тременс". Та вам все вже буде однаково! У вас гарне тіло, широка груди, мязисті білі руки — та вам мертвому, посиніло всє те буде однаково!... До вас у мешкання забіжить по інтеріці одна з ваших дам і може бути, я намовлю її лишитися аі мною — та вам все те вже буде однаково!

— Ви не смієте того робити!

— Глупості! Вам чейже все вже буде однаково!

— Не однаково мені, щоб вас чорти побрали!!! — закричав істерично хазяїн. — Ви не смієте мене грабити! Не смієте числити грошей в моїм портфелю і... і...

— Одначе, коли вже раз порішили троїтися...

— Не смієте говорити мені цього! Я порішив смерти, а я можу порішити остатися в живих! Нікому не обовязаний я здавати звіту з моїх вчинків!! А-а! Ви вже по свойому розпоряджилися моїм мешканням, переставили меблі, почислили мої гроші — так ось вам! Не потребую вашої отруї! Буду жити! А ви забирайтеся відсіля! Зараз! Чуєте?!!

...

Була чорна, глуха ніч. Світла в тій частині міста майже не горіли і Берегову приходилося що хвиля відшукувати кальоші, загублені в калюжах липкої глини.

Падав острий, студений дощик, немов небо спльовувало, зівня що то негарне.

Але мимо поганого веремя Берегов ішов доволі бадьоро і тільки раз, пристанувши, щоби витягнути кальоші з рілиничі деревляного тротоару, засміявся і сказав у голос:

— От чорт! Перший раз бачу такого хорого, що долі сходами скидає лікаря, який спас його від смерти.

(„Новий Сатірікон" 1916).

ДЕ БУДЕ У. Н. ХОР?

NOVEMBER

8th—Columbus, O. ......Memerial Hall
9th—Cincinnati, O. Emery Auditorium
10th—Louisville, Ky. Kosiar Temple(?)
11th—Indianapolis, Ind.
12th—Terre Haute, Ind. (?)
..........Grand Opera House
13th—Evansville, Ind. ......Coliseum
14th—St. Louis, Mo. ....Odeon Theatre
15th—Columbia, Mo. ....
........University of Missouri
16th—St. Joseph, Mo. Lyceum Theatre
18th—Topeka, Kans. .....Grand Theatre
20th—Emperia, Kans. ....
........Normal School of Music
21st—Wichita, Kans. Crawford Theatre
22nd—Tulsa, Okla. ...Convention Hall
23rd—Oklahoma City, Okla. ....
.......High School Auditorium
24th—Ft. Smith, Ark.
25th—Little Rock, Ark.
.......Kempner Theatre
26th—Hot Springs, Ark.
27th—Memphis, Tenn. ...Lyric Theatre
28th—Nashville, Tenn.
.......Ryman Auditorium
29th—Atlanta, Ga. ....Auditorium
30th—Birmingham, Ala.
.......Jefferson Theatre (?)

DECEMBER

1st—Meridian, Miss. ....Opera House
2nd—New Orleans, La.
4th—Dallas, Texas

ВІЧЕ! ROCHESTER, N. Y. ВІЧЕ!

Заходом Місцевого Центрального Ратункового Комітету в Рочестер — відбудеться —

ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 12. ПАДОЛИСТА

в галі церковній, 303 Hudson Ave.

Початок віча о год. 2. пополудни.

На вічу буде говорити представник нашого правительства **Др. Л. Мишуга**.

На віче запрошується Українців і Українок в Рочестер і околиці до численної участи.

Екзекутива Комітету.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З MINNEAPOLIS.

Заходом Українського Драматичного Кружка в Minneapolis, Minn. відбудеся комедія:

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

ДНЯ 12. ПАДОЛИСТА 1922

в церковній галі при University and Sixth Ave., N. E.

Початок точно о годині 7-ій вечером.

[Проситься всіх Українців місцевих і з St. Paul на сю гарну виставу. В антрактах буде пригравати українська місцева банда.

60-61 КОМІТЕТ.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288 У. Н. Союза повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 11. листопада б. р. відправиться Служба Божа за померших членів о годині 9. рано. Кождий член повинен явитися на сім богослуженню. Невявившися член заплатить кару 2 дол., а урядник 3 дол. Також подається до відома членам і всїм Українцям, і Українкам, що того самого дня о годині 7. вечером устроюється баль в галі українській на кошт товариства. На бали буде пригравати перворядна орхестра під нав. Джез. За добру забаву і чесну услугу ручить Балевий Комітет.

ДЖЕМЕРІКА, Н. Й. Бр. св. Юрія, від. 160 У. Н. Союзу повідомляє, що місячний мітинг відбудеться о 7. годині вечером в суботу, дня 11. падолиста в галі Пираліка на ч. 60 Чорч стр. Проситься усіх членів явитися сусленвано. Невявившися член заплатить кару 50 цнт. в користь брацтва. — Я. Претіка, предс.; Т. Лисий, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українських Січ, від. 59 У. Н. Союза, повідомляє всіх своїх членів і позамісцевих, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 12. падолиста в церковній галі при 34 Беку ул. о годині 1-ій зараз по Службі Божій. Кождий член повинен явитися як обовязково на мітинг, бо є богато важних справ до обговорення. Явіться всі як один на мітинг. Не явившися член заплатить кару ... — М. Галькевич, рек. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ